ఎన్నెళ్ళు

డొంకలో నాలుగు తోవలు కలిసేచోట నిలబడి ఎదురుగా ఉన్న బాటమీద చూపు నిలిపి దీక్షగా చూస్తూ ఉన్నాడు చింతడు. చిల్ల కంపముళ్ళు గుచ్చుకొని గాలి అరుస్తూఉంది. గాలి వాలుకు వీలుగా దుమ్ము లేచి వెళిపోదామని డొంకను ఊడుస్తూఉంది. గొంగళ్ళో వెంట్రుకలు ఏరినట్లు ఎంత దుమ్ము లేచిపోయినా, కావలసినంత దుమ్ము డొంకలో ఆవులిస్తూ ఉంది. దుమ్ము ఉంగరాలు చుట్టుకొంటూ, గింగిరాలు తిరుగుతూ చింతణ్ణి ఎత్తుకు పోదామని ఎగరేస్తున్నా వాడు కదిలితే ఒట్టు.

సూర్యుడు నడినెత్తిమీద ఉన్న సంగతి చింతడికి తెలియదు. వాడు ఎంతకీ కదలకపోతుంటే సూర్యుడు మండిపడ్డాడు. చెవిటివాడి ముందో, గుడ్డివాడి ముందో అరిసినా దూకినా ప్రయోజనం లేనట్లే చింతడి దగ్గర సూర్యుడి ప్రతాపం పనిచేయ లేదు. చింతడికి కళ్ళున్నాయి. చూపు ఉంది. అమ్మతప్ప అన్యం కనిపించదు. చెవులున్నాయి. వినిపిస్తుంది. కానీ అమ్మ 'కన్నోడా!' అంటేనే వినిపిస్తుంది.

చింతడు చాలా సేపు నిలబడి, ఎందుకో కూర్చున్నాడు. కాని చూపు మాత్రం ఒళ్ళుబాట మీదనేవుంది. దృష్టిమరల లేదు. గంపెడు చీకటి నెత్తిన వేసుకొని ఉదయం అమ్మ ఆఒళ్ళుబాట మీదే నడిచి పోయింది. ఆమె పొలం పోయిందనీ, పని ముగించుకొని వస్తుందనీ, వస్తూ కూలీ తెస్తుందని, వచ్చి వండిపెడుతుందనీ, చింతడికి తెలియదు.

అమ్మ వెళుతున్నప్పుడు చింతడు ఆవులించాడు. అమ్మ తలనిమిరి వెళ్ళిపోయింది. అన్నదమ్ములేరు. తండ్రిపొరుగూరు పొలం పనులకు పోయాడు. నిద్రపోయినంతసేపు నిద్రపోయి, మెలకువ వచ్చిందగ్గర్నుంచి అమ్మవెళ్ళిన బాట చూస్తూ మెల్లగా నడచివచ్చి కూడలిలో చేరాడు. ఇంట్లోఉన్నా ఒక్కడే! వీధిలో ఉన్నా ఒక్కడే!

చింతడి వయస్సు; నాలుగేళ్ళు. అయిదారేళ్ళవాడు లాగా బొద్దుగా ఉన్నాడు. నల్లటి ఒళ్ళు. గోచీలు గొంగడిలేదు. అఖండమైన నలుపు. అఖండంగా దిగంబరుడు. వాడు కదలకపోతే నల్లరాయి అనుకోవచ్చు. కూర్చున్నాడు కాబట్టి ప్రాణి.

పొద్దున్నే నిద్రలేచి కుండా, చట్టీ, మూకుడూ, ముంతా వెతికాడు అన్నీ నున్నగా కడిగితే శుభ్రమై గోడకానుకొని కూర్చున్నాయి. కుండలో నీళ్ళుంటే తాగాడు. రాత్రి ఏం తిన్నాడో గుర్తులేదు. పొయిలో పిల్లి లేవలేదు. పొంతలో నీళ్ళు వేడి కాలేదు.

చుట్టూ చూశాడు. ఎక్కడా తినటానికి ఏమీలేదు. ఉల్లిపాయా లేదు. చింతపండూ లేదు. అమ్మ వస్తే అన్నం వస్తుంది. ఆకలి తీరుతుంది అమ్మ ఎప్పుడొస్తుందో చూడటానికి, ఇల్లు వదిలి, వీధి వదిలి, డొంకలోకి పొద్దున చేరాడు. మధ్యాహ్నమయినా అక్కణ్ణుంచి కదలలేదు. అమ్మ తప్ప చింతడికి అన్యం కనిపించదు.

ఎందుకు కూర్చున్నాడో కాని, కూర్చున్న చోటు వాడికి తెలియదు, ఎందుకు చూపు మరల్చుకొన్నాడో కాని, నేల చూడటం ప్రారంభించాడు. ఎందుకు చూశాడో కానీ నేల మీద నిమ్మకాయను చూశాడు. అమ్మను చూడాలనుకొంటున్న కళ్ళు నిమ్మకాయను చూచేసరికి చుట్టూ చూశాయి.

చుట్టూ నిమ్మకాయలున్నాయి. ప్రతి నిమ్మకాయ దగ్గరా, ఉప్పూ ఎండు మిరపకాయ కాయలూ, చింతపండూ, వెంట్రుకలూ ఉన్నాయి. వెంట్రుకల పొత్తి ఎర్ర దుమ్ముకు అతుక్కుపోయింది. ఎర్రటి దుమ్ము మీద ఎర్రటి మిరపకాయల మీద పచ్చటి నిమ్మకాయ, నల్లటి వెంట్రుకల పొత్తి మీద చింతపండుముద్ద. పోసిన ఎర్నీళ్ళు మరక తడారిపోయి ఉంది. ఈ మరకలు ఒకటి అరాకాదు. అయిదారు చుట్టూ వున్నాయి.

వీటిని పెద్దవాళ్ళు చూస్తే తప్పుకు పోతారు. ఏ పరిస్థితుల్లోనూ తొక్కరు. పిల్లల్ని తొక్కనివ్వరు. తాకనివ్వటమే కాదు, చూడనివ్వరు. అది ప్రమాదానికి సూచనగా, ఆపదకు ఆనవాలుగా భావిస్తారు.

దిష్టితీస్తే అట్లా వుంటుంది. చేతబడిచేస్తే అలా ఉండవచ్చు. మంత్ర తంత్రాలు జరిపినా ఈ విధంగా ఉంటుంది. అది ఎవరికో ఉద్దేశిస్తారు. ఎవరో బలవుతారు. దిష్టి తొలగటానికి, ఆరోగ్యం బాగుపడటానికి చేసినా, ఒకరి కీడు మరొకరికి చుట్టుకొంటుందనీ నమ్మకం. చేతబడి, మంత్ర తంత్రాలు మందు జల్లటం, కీడు పూడ్చటం వంటవయినా ప్రమాదమే! నలుగురు తిరిగే చోట పోస్తే, ఎవరో ఒకరు తొక్కితే, తాకితే, ఉద్దేశించిన పని జరుగుతుంది.

పల్లెల్లో కలరా, మశూచి, వచ్చినా, ధూంధగిలినా, ఆటలమ్మ, పెద్దమ్మ పోసినా, విషజ్వరాలు వచ్చినా, ఇటువంటి ఎర్నీళ్ళు చూడవచ్చు. ఊరి మొగదల ఉన్న ఈ గుర్తులు ఆపదలకు ఆనవాళ్ళే. అయినా ప్రమాదం అని గుర్తుచేసే హెచ్చరికలు కూడా. అయితే ఈ హెచ్చరికలు ఎవరికి తెలుస్తాయి? తెలిసిన వాళ్ళకు! చింతడికి ఏంతెలుసు?

ఎర్నీళ్ళ దిగ్బంధనంలో చిక్కుకుపోయాడు చింతడు. ఆమరకల్ని తొక్కాడో, తొక్కలేదోకాని, తొక్కకుండా వెలుపలికి రాలేడు. ఎవరయినావచ్చి, ఎత్తి, ఇవతలకు లేపుకొని తీసుకువస్తే ఫరవాలేదుకాని, లేకపోతే తొక్కకుండా చింతడు ఇవతలకురాలేడు.

వెలుపలికి వద్దామన్న యోచనకూడా వాడికి ఉన్నట్లులేదు, వాటిమధ్య ఉండకూడదని తెలిసినట్లులేదు, అది అపాయమని అర్థమయినట్లూ అనిపించదు.

ఎండే వళ్ళు మండించనివాడిని, గాలి దుమారంకూడా కదల్చలేనివాడిని, ఏమీ తెలియని ఈ నమ్మకాలు ఏం బాగుచేయగలవు? ఎవరైనా వచ్చి, చింతణ్ణి ఎలాగైనా వెలుపలికి తెస్తే బాగుండుననిపించట్టం ధర్మమేకాని, సడినెత్తి చుర్రుమని, అరికాళ్ళు భగ్గుమనే చింతనిప్పులు చెరుగుతూ, పడమటి శాంబరం తోలుతున్న మధ్యాహ్నం - ఎండాకాలం - ఎవరు బయటికి వస్తారు? ఎవరూరారు. రాలేదు. పనివాళ్ళు రావచ్చు. కూలీవాళ్ళు రావచ్చు. ఎండను మోసుకువచ్చేవాళ్ళు ఈ బండను తీసుకుపోవచ్చు. వాళ్ళు రావాలి. వచ్చేవేళ అయ్యింది. అమ్మకూడా రావచ్చు. వస్తే, చూస్తే, కొడుకు రేపటి బతుకుగూర్చి ఆవురుమని ఏడుస్తుంది.

-15

చింతడికి ఆకలి అవుతూ ఉంది. కడుపులో మంట తెలిసినంత స్పష్టంగా నెత్తి మీద మంట అర్థం కావటంలేదు. జ్వరం వచ్చినవాడి శరీరం మీద చీమపాకి నట్లుంది ఎండ. అమ్మరాలేదు. ఆకలి మండిపోతూ ఉంది. అమ్మరావాలి. ఆకలి తీరాలి.

గాలి తోలుతూ ఉంది. వడగాలి. ఎక్కడో సుడిగాలి రేగింది. ఉంగరాలు తిరుగుతూ, బొంగరాలు ఆడుతూ, ఆకులలములు ఆకాశంలోకి ఎత్తుకుపోతూవస్తూ ఉంది. వీడు లేస్తాడో, కూర్చొనే ఉంటాడో అంతు తేల్చుకోటానికి చింతడి మీదికి వచ్చి, ప్రతాపం చూపి, వాడి దెబ్బకు తట్టుకోలేక, వాణ్ణేమీ అనలేక వచ్చిన తోవనే ఉడాయించింది సుడిగాలి. పోతూ పోతూ రెండు పులిస్తిరాకు ముక్కలు, నాలుగు గడ్డిపరకలు, ఒక కాగితం, ఇంత దుమ్ము, చింతడి ముఖాన కొట్టిపోయింది.

చింతడు దుమ్ము దులుపుకొన్నాడు. గడ్డిగాదం తొలిగించుకొన్నాడు. విస్తరితుంపులు విసిరేశాడు. కాగితం పట్టుకొని కూర్చునే ఉన్నాడు. కళ్ళు తూలి నట్లు అనిపించింది. నిద్రవచ్చినట్లు మగత. ముక్కుపుటాలు చిట్లించి చుట్టూ చూశాడు.

దూరంగా ఎండ కదలిక. నీటిజాడ. ఎండమావి. అమ్మవస్తున్న ఆలోచన. వస్తూ అన్నం తెచ్చినట్లు, కూర తెచ్చినట్లు, వడ్డించినట్లు, అనుభూతి. ఆకలి తీరే జాడ.

చుట్టూ ఏర్చినిళ్ళ మరకలు చెదిరాయి. వెంట్రుకలు లేచి గాలిలో దూర తీరాలకు ప్రయాణమై, పెట్టే బేడా పట్టుకుపోయాయి. నిమ్మకాయలు కదిలాయి, స్థానం తప్పాయి. కాని గాలిలో కలిసిపోలేదు. కొన్ని మిరపకాయలు గల్లంతు అయ్యాయి. ఉప్పు చింతపండు మాత్రం ఎర్ర దుమ్ముకొట్టుకొని అందంగా కొత్త పెళ్ళికూతుళ్ళులాగా విలాసంగా డొంక దుమ్ములో శయనించి చిద్విలాసం వలక బోస్తున్నాయి.

చింతడు చుట్టూ చూశాడు. సుడిగాలి పోయిం తరవాత డొంక కడిగిన గదిలాగా, తోమి తుడిచిన పాత్రలాగా, అందంగా మనోహరంగా ఉంది. చిల్ల కంపకు చుట్టుకొన్న చీదర సుడిగాలి దెబ్బకు దిక్కూ దివాణం లేకుండా పారి పోయింది. పరారయింది. ముళ్ళకంప పరమార్థం ప్రసవిస్తూ ఉంది.

చింతడు లేచి నిలబడ్డాడు. వాడి చేతిలో కాగితం ఉంది. డబ్బు కాగితం కాదు. ఉత్తి కాగితం. సుడి గాలి లొడపెట్టిన బాపతు మురికి కాగితం, దాన్ని రెండు చేతులతో పట్టుకొని పెద్ద పండితుడులాగా, పురాణం సూరి శాస్త్రుల్లు మాదిరిగా, పంచాంగ బ్రాహ్మణుళ్ళా, సరి చేశాడు. సవరించాడు. సరిదాడు.

నిలచిన చింతడు వంగాడు. సరిగా ఉన్న కాగితం డొంకలో దుమ్ములో పెట్టాడు. గాలికి కదులుతుంటే దానిమీద రాయి పెట్టాడు. అది కదలటం లేదని, లేచి పోదని, నిశ్చయంగా నిర్ణయించుకొన్న తరువాత అటూ ఇటూ చూశాడు. నిటారుగా నిలబడి చూశాడు.

నిలచిన చింతడు కదిలాడు. అటు పోయాడు నిమ్మకాయ పుచ్చుకొన్నాడు. ఇటు పోయాడు నిమ్మకాయ అందుకొన్నాడు. రెండు చేతులతో రెండేసి తెచ్చి కాగితం మీద పెట్టాడు.

చింతడు కదులుతున్నాడు. నడుస్తున్నాడు వెనక్కూ ముందుకూ తిరుగు తున్నాడు. కాగితంలో నిమ్మకాయలు చేరాయి. చింతపండు చేరింది. మిరప కాయలు చేరాయి. ఉప్పు చేరింది. కాగితం నిండింది.

డొంకలోని చింతడు లాగా కాగితం మీది నల్లరాయి కూర్చుని ఉంది. సుడిగాలికి చుట్టూ అటూ ఇటూ అవీ ఇవీ చేరిన చింతడి లాగా నల్లరాయి వాటినీ వీటినీ దులుపుకొంటూ వుంది.

ఆకాశంలో మండిన ఎండ నేలను కాలుస్తూ ఉంది. పొలిమేరలో పుట్టేగాలి ఊరూవాడా ఏకం చేస్తూ ఉంది. చిల్లకంపకు ఎండా, వడగాలీ, ఉడుకు పుట్టిస్తు న్నాయి.

దూరంగా అమ్మ వస్తుందన్న ఆమాకీ తెస్తున్న ఎండమావి గాలి గుర్రం మీది చేతగాని రౌతులాగ దౌడుతీస్తూఉంది. చింతడు ఆకాశంలోకి చూచి సూర్యు డున్నాడని గుర్తించాడు. బళ్ళబాటమీద రాబోయే అమ్మకోసం సుదూరం చూచే చూపుకు ప్రాణప్రతిష్ఠ కావించాడు చింతడు.

కాగితం మీది రాయి తీసి ప్రక్కన పెట్టి, కాగితం నలుమూలలు కలిపి పట్టుకొని, పైకెత్తి, ఒక చేతిలోకి మార్చుకొని, కింద పెట్టిన రాయి మరొక చేతిలోకి తీసుకొని, అమ్మ వచ్చే డొంక వైపు తేరిపార జూచి, వెనుదిరిగి, ఇంటి తోవ పట్టాడు చింతడు.

మళ్ళీ వెనుదిరిగి చూడలేదు. అమ్మరాలేదు. ఎండవచ్చింది. గాలి వచ్చింది. అమ్మ రాలేదు కానీ, వెంట, గాలి వచ్చింది. ఎండవచ్చింది.

ఇంటి ముగింట రాతి రోలు దగ్గర చింతడు ముందు రాయి పెట్టాడు, తర్వాత కాగితం పొట్లం ఉంచాడు.

పాకలో ఈత చాప మీద నల్లరాయి లాగా పడి నిద్రపోతున్న చింతణ్ణి సూర్యుడు కనుమరగవుతున్నప్పుడు అమ్మ లేపింది. ఎండ లేదు. వడగాలి లేదు. సుడిగాలి రాదు. చల్ల గాలి తోలుతూ ఉంది. అమ్మకంటి చూపు వెన్నెల వచ్చింది.

చింతడు ఆవులిస్తూ లేచి, అమ్మను చూచి, మెడ వాటేసుకొని, నడుం మీదికి ఎక్కి, అమ్మ ముఖంలోకి చూస్తూ, సర్రున జారి, మూలకు పోయి, ముంత తెచ్చి, అమ్మ మూతి కందించాడు.

'ఇదేందిరా?' అంది అమ్మ.

'నీమలసం!' అన్నాడు చింతడు దీర్ఘాలు తీస్తూ.

'మరి నీకో?'

'తాగా!'

'ఎక్కడిదిరా?'

'తాగు'

అమ్మ ముంతెడు నిమ్మరసమూ ఆపకుండా తాగి చింతణ్ణి ఎత్తుకొని చిల్లర కొల్లరుగా చిక్కురొక్కురుగా పెట్టినచోట పెట్టకుండా గంపెడు ముద్దులు పెట్టింది.